

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola Borotín, okres Blansko

679 37 Borotín 174

Identifikátor: 600105580

Zřizovatel: obec Borotín, 679 37 Borotín 120

Školský úřad Blansko, Poříčí 18, 678 01 Blansko

Termín konání orientační inspekce: 5. a 6. října 1999

Čj.	121 174/99-11066
Signatura	ollat102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plány výchovně vzdělávací práce vytváří učitelka pro obě pedagogické pracovnice. Úkoly vybírá z dříve užívaných centrálně zpracovaných časově tematických plánů, které rozpracovávají do metodické řady „Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy“ (SPN 1983). Jmenovaný program je předdimenzovaný v nárocích na děti předškolního věku a příliš nerespektuje jejich vývojové a individuální zvláštnosti. Plány MŠ jsou zpracovány po ročních obdobích, v rámci kterých jsou určena témata. Úkoly, které je třeba plnit jsou v jednotlivých tématech řazeny analyticky po výchovných složkách a více se zaměřují na poznatky dětí, než na jejich osobnostní rozvoj. Témata i úkoly na sebe sice většinou navazují, je jich však velké množství a nejsou reálně splnitelné, což bylo zřejmé i z průběhu činností s dětmi. Zvolené úkoly nejsou diferencovány vzhledem k věku dětí a jejich individualitě.

Plánování výchovně vzdělávací práce MŠ má průměrnou úroveň. Cíle a úkoly se zaměřují výrazněji na poznatky v jednotlivých výchovných složkách, což neodpovídá současným trendům předškolní výchovy.

Podmínky vzdělávací činnosti

Mateřská škola je personálně velmi dobře obsazena odborně a pedagogicky způsobilou ředitelkou a učitelkou. Ředitelka má dlouholetou praxi, učitelka s dětmi pracuje druhý rok. Vzhledem k velmi nízkému počtu dětí (celkem 13), je doba přímé práce učitelky u dětí zkrácena a pedagogické pracovnice souběžně nepracují. Kvalitu výchovně vzdělávací práce poměrně negativně ovlivňuje, že ředitelka ne příliš dobře metodicky vede začínající učitelku.

Pro činnosti dětí jsou v budově školy dostatečně velké a vhodné prostory. Jejich využití a vybavení však není promyšlené. Ve třídě je vzhledem k malému počtu dětí zbytečné množství stolečků a židlí, které brání v pohybu dětí i umístění hraček. Pro některé z nich děti musí složitě chodit přes další prostory školy. Vybavení školy hračkami a pomůckami převážně staršího typu je dostačující a funkční. Materiálu, zejména pro výtvarné a pracovní činnosti má škola málo. Nových pomůcek a hraček bylo v posledním období, vzhledem k nízkým finančním prostředkům které byly škole přiděleny, zakoupeno malé množství. Vybrány však byly s ohledem na potřeby MŠ a finanční prostředky byly využity v této oblasti efektivně. Dětské literatury má škola dostatek, aktuální odborné literatury pro učitelky je na škole minimum. Technikou je škola vybavena dobře. Celkově však prostředí školy působí chladněji, než je v mateřských školách obvyklé. Nejsou vytvářeny hrací kouty, hračky jsou poměrně často mimo přímý dosah dětí a celková estetika, podnětnost a funkčnost prostředí je jen průměrná.

Na školní zahradě, obklopující budovu školy, je množství vkusně umístěných a vzrostlých keřů. Vybavená je běžným zařízením a celkově působí příjemným dojmem. Její rozloha a vybavení umožňuje spontánní pohyb dětí i jejich relaxaci.

Písemně stanovený rámcový režim dne sice respektuje psychohygienické požadavky, nereaguje však dostatečně pružně na společenské změny a ve skutečnosti není v některých částech dodržován. Většina dětí přichází později a nemají dostatečný prostor pro hru. Zařazování her dětí v krátkých časových úsecích před pobytem venku a po obědě neplní účel. V krátkých časových úsecích děti nemají možnost hru dostatečně rozvíjet. V důsledku vřazování her je zkracována doba pobytu dětí a nejsou plněny požadavky na relaxaci a odpočinek dětí po jídle. Nevhodně je zařazeno cvičení všech dětí po ranní svačině. Podmínky pro uspokojování

přirozené potřeby spánku a odpočinku dětí nejsou vytvářeny. Spontánní a řízené činnosti nejsou vyvážené, důraz je kladen, a výrazněji převažují řízené. Ty v průběhu dne musí plnit všechny děti současně bez možnosti výběru. Vybírat si mohou pouze hračku, místo a kamarády při hrách Pitný režim je sice zaveden, dětmi je však využíván málo.

Škola vytváří jen ještě vyhovující podmínky pro práci s dětmi. Přestože má dobré prostorové podmínky i běžné vybavení, nedokázala ho vhodně využít k vytvoření podnětného prostředí. Také ve vytváření a realizaci psychohygienických podmínek byly zjištěny výrazné nedostatky.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Pedagogické pracovnice při volbě organizace, metod i forem práce vycházejí z tradičního přístupu, založeném na frontální práci všech dětí ve stejném čase. Individuální a skupinová práce je zařazována ojediněle. Dětem není vytvářen dostatečný prostor pro vlastní volbu a společné činnosti nejsou diferencovány vzhledem k věku a možnostem dětí. Věkové složení třídy (od tří do šesti let) i nízký počet dětí vytvářejí přirozeně vhodné podmínky pro rozvoj spolupráce dětí, jejich sebeuplatnění a samostatnost v sebeobsluze. Toho však pedagogické pracovnice nedokázaly plně využít. Děti nadměrně obsluhují, v průběhu dne je vedou více k podřizování pokynům, než sebeuplatnění a tvůrčím přístupům. Společenským a kulturním návykům věnují učitelky dostatečnou pozornost, menší však kultuře stolování.

Organizace práce s dětmi, volba forem a metod výchovně vzdělávací práce má citelně slabá místa. Děti jsou vedeny spíše k podřizování se pokynům učitelek, než k samostatnosti, tvořivým přístupům a aktivitě.

Motivace a hodnocení

Učitelky jsou k dětem laskavé, často je chválí a povzbuzují. Tím, že chválí děti povšechně, obecně, jim neposkytují příliš kvalitní zpětnou vazbu pro sebehodnocení. Spíše je jen pozitivně motivují pro činnosti a podporují jejich jistotu a základy sebedůvěry. Motivace má však, vzhledem ke zvoleným formám a metodám práce často manipulativní charakter.

Způsob hodnocení i motivování dětí má průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace

Vzájemné vztahy mezi dětmi byly hezké a vstřícné, pozitivní byly i jejich vztahy k dospělým. Dohoda o pravidlech jednání sice nebyla vytvořena, děti však přirozeně respektovaly nepsané zásady a nevznikaly mezi nimi problémy. Vzájemnou spolupráci dětí učitelky příliš nerozvíjely. Pro komunikaci měly děti vcelku dostatečný prostor, i když nebyl cíleně vytvářen učitelkami. V kontaktu s dětmi, zejména při řízených činnostech, však často převažoval verbální projev dospělých a spíše manipulativní vedení. Děti se umí, vzhledem k svému věku, poměrně dobře vyjadřovat a mají odpovídající slovní zásobu.

Úroveň interakce a komunikace je průměrná.

Spontánní činnosti

Vzhledem k ne příliš vhodně realizované organizaci dne, byl prostor pro spontánní a hrové aktivity dětí nedostatečný. Přestože jsou zařazeny několikrát denně, krátké časové úseky neumožňují hru tvořivě rozvíjet a mnohdy ji dokončit. Děti mají možnost volby hraček, prostoru i kamarádů, nemohly však volit mezi spontánní a řízenou činností, což se spolu s malým časovým prostorem projevilo v pasivitě dětí a jakoby „čekání“ na řízenou činnost. Učitelky nedoceňují důležitost a význam spontánních činností a podceňují potřebnost vstupů dospělého do hry pro její obohacení. Děti nevedou k využívání prostoru. Prostory pro hry nejsou vhodně ani podnětně uspořádány.

Úroveň spontánních aktivit je jen vyhovující.

Řízené činnosti

Přestože zvolené činnosti i počet dětí vytvářel výborné podmínky pro individuální nebo skupinovou práci v průběhu dne, nebyly učitelkami zařazeny. Řízené činnosti prováděly všechny děti současně a v plném rozsahu. Stanovené cíle ani činnosti nebyly diferencovány vzhledem k věku a schopnostem jednotlivých dětí. Učitelky se však snažily respektovat individuální tempo dětí a poskytovaly jim přiměřený čas pro dokončení práce. Šlo však vždy o plnění úkolu některé výchovné složky bez větší vlastní aktivity dětí, s minimálním využitím jejich prožitků a zájmů.

Řízená činnost na mateřské škole má citelně slabá místa a její úroveň je jen ještě vyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Podmínky pro výchovně vzdělávací práci s dětmi nejsou školou dostatečně promyšleně a systematicky vytvářeny. Zejména v organizaci práce s dětmi a podnětnosti prostředí jsou citelně slabá místa. Nedocení důležitosti spontánních činností pro děti předškolního věku vede k převaze řízených činností a spíše manipulativnímu vedení ze strany pedagogických pracovníků. Dětem není vytvářen dostatečný prostor pro vlastní rozhodování. Vzájemné vztahy mezi dětmi i k dospělým jsou však dobré.

Kvalitu vzdělávací činnosti mateřské školy ČŠI hodnotí jako ještě vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce výchovně vzdělávací práce, zpracovaná před několika léty, stanoví zaměření školy ve formě úvahy o významu přírody a možnosti jejího využití při činnostech s dětmi. Při jejím zpracování škola neprovedla analýzu svých podmínek, využila jen předností v přírodním prostředí kolem obce. Koncepce není rozpracována do dlouhodobých ani střednědobých cílů a prostředků realizace. V ročním plánu nejsou stanoveny hlavní cíle a není zřejmé, k čemu škola ve svém rozvoji směřuje, ani jak chce koncepci v daném období naplnovat. Plán je zaměřen za

výčet témat, prostřednictvím kterých má být v jednotlivých ročních obdobích realizována výchovně vzdělávací práce s dětmi. Činnost MŠ není vyhodnocována. I když jsou koncepční záměry reálné, systém plánování je nezpracovává a jeho funkčnost je minimální.

V plánování školy jsou výrazné nedostatky a jeho úroveň je jen ještě vyhovující.

Organizování

Ředitelka školy jasně vymezila kompetence pracovníků, v řádech školy (organizačním a vnitřním) stanovila základní pravidla provozu školy a organizaci výchovně vzdělávací práce. Zpracované dokumenty umožňují efektivní řízení, čehož ředitelka ne vždy plně využívá. Řády určují pouze povinnosti zaměstnanců a rodičů, neobsahují však žádná jejich práva. Povinná dokumentace školy je sice vedena v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, není však příliš přehledná a byly zjištěny některé administrativní nedostatky.

Zaměstnanci školy jsou s potřebnými informacemi seznamováni osobně ředitelkou školy, písemnosti jsou předávány k prostudování. Porady jsou svolávány vyjíměčně. Pro rodiče jsou pořádány dvakrát ročně třídní schůzky a využívány jsou i setkání při besídkách k významným dnům v roce. Na nich jsou rodiče seznamováni s činností školy a jsou řešeny vzniklé problémy. Celkově informační systém funguje průměrně. Poradenská péče se zaměřuje pouze na problémy jednotlivých dětí spojené se školní zralostí a spočívá v poskytnutí rady, které odborné pracoviště mají rodiče s dítětem navštívit. V budoucnosti chce škola věnovat péči dětem s komunikačními problémy, proto navázala kontakt s pracovníci Základní školy ve Velkých Opatovicích, která zabezpečuje činnost logopedické poradny a učitelka MŠ se přihlásila k absolvování logopedického kurzu.

Ve své činnosti škola nabízí a využívá hru na zobcovou flétnu. Pedagogické pracovnice však nesjednotily svůj přístup a jedna z nich tuto činnost organizuje jako kroužek, druhá jako další prvek při práci s dětmi.

Informování veřejnosti se omezuje pouze na umožnění navštívit akce pořádané školou.

Úroveň organizování je jen průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy umožňuje učitelce účast na vzdělávacích akcích pořádaných Službou škole Blansko. Sama se, byť v menší míře, vzdělávání účastní také. Navštívené akce, převážně estetického zaměření poskytují sice nové náměty pro práci, nerozvíjejí a neobohacují však profesionalitu v oblastech, které jsou zejména pro učitelku s krátkou pedagogickou praxí důležité (psychologie, diagnostika, apod.). Ředitelka školy dostatečně nezabezpečila ani nezabezpečuje odborné a metodické vedení začínající učitelky. Omezila se pouze na občasné rady, bez systematického přístupu.

Pro hodnocení zaměstnanců vytvořila kritéria hodnocení, která využívá při odměňování..

Vedení a motivování pracovníků má citelně slabá místa.

Kontrolní mechanizmy

Ředitelka školy zpracovala velmi stručný a rámcový plán kontrol. Ve vztahu k provozním zaměstnancům je prováděna kontrola průběžně při každodenním setkávání. Plánovaná hospitační činnost není ředitelkou realizována, ředitelka nemá dostatečný přehled o kvalitě pedagogické práce učitelky a neposkytuje jí účinnou metodickou pomoc.

Kontrolní činnost má výrazné nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

V řízení školy jsou ve všech oblastech nedostatky, které svědčí o podcenění jejich důležitosti ředitelkou. Velmi závažné nedostatky jsou v oblasti plánování, kdy není zřejmé, k čemu škola ve své činnosti směřuje a nedostatečně prováděné kontrolní činnosti. Nejzásadnější je, že začínající učitelce není ředitelkou poskytována dostatečná odborná a metodická pomoc. Celkově ČŠI hodnotí kvalitu řízení jen jako ještě vyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace dle § 45b zákona 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce výchovné práce
- Prvky koncepce zdravého životního stylu
- roční plán práce na školní rok 1998/1999
- roční plán práce na školní rok 1999/2000
- roční plán činnosti ředitelky školy
- organizační řád
- vnitřní řád
- pracovní řád mateřské školy Borotín
- rámcový režim dne
- podmínky pro poskytování osobních příplatků
- plán kontrolní činnosti
- zápisy z pedagogických a provozních porad
- zápisy z hospitací
- výroční zpráva o činnosti školy
- dokumentace BOZP a PO
- záznamy o úrazech
- jednací protokol

ZÁVĚR

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu výchovně vzdělávací činnosti i řízení školy celkově jako ještě vyhovující. V obou oblastech byly zjištěny výrazné nedostatky a citelně slabá místa.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly mateřskou školou využity v souladu s účelem přidělení a efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Hana Sedláčková

Sedláčková Hana

V Blansku dne 20. října 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. 10. 1999

Razítko

Vladimíra Lórová

Vladimíra Lórová

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Blansko	1999-11-05	121 198/99-11066
Zřizovatel obec Borotín	1999-11-05	121 199/99-11066

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány